

PERSBERICHT

Den Haag, 30 september 2024

Asielzoekers naar werk begeleiden biedt kansen

Het huidige opvangsysteem voor asielzoekers is nog niet ingericht op vroege participatie van kansrijke asielzoekers. Daarmee missen we kansen. Asielzoekers laten werken terwijl zij wachten op antwoord op hun asielaanvraag, helpt de samenleving, de arbeidsmarkt en de asielzoekers zelf. G40-gemeenten onderzoeken mogelijkheden hiernaar en roepen het Rijk op om arbeidsparticipatie voor asielzoekers te vergemakkelijken.

Werk betekent voor asielzoekers een sociaal netwerk, zingeving en een beter begrip van de Nederlandse taal en cultuur. Vertraagde toegang tot training en werk leidt daarentegen tot het verlies van vaardigheden, verminderd welzijn en verkleint de kans op latere succesvolle sociale en economische integratie van asielzoekers wanneer zij statushouders zijn. Dat zijn belangrijke bevindingen uit het rapport *Wachten of Werken?* dat door Platform31 op verzoek van het G40 Stedennetwerk is uitgevoerd. De G40 roept het Rijk op om arbeidsparticipatie voor asielzoekers te vergemakkelijken.

Op 27 september werd tijdens de bestuurlijke netwerkdag van het G40 Stedennetwerk het rapport *Wachten of Werken?* gepresenteerd. Bestuurlijke trekkers Yusuf Çelik, wethouder gemeente Tilburg, Carine Bloemhoff, wethouder gemeente Groningen en Raymond Wanders, wethouder gemeente Emmen, bespraken in aanwezigheid van Joerie Kapteijns van het COA, Thomas Zwiers (VNG) en Frank Candel van Vluchtelingenwerk de belangrijkste bevindingen.

Het rapport geeft inzicht in ervaringen in Nederland met arbeidsparticipatieprojecten voor asielzoekers en in de mogelijkheden voor gemeenten om, samen met andere partijen, deze groep effectief naar werk te begeleiden. Het onderzoek richtte zich op de kansen en

belemmeringen voor asielzoekers om werk te vinden, nadat eind 2023 de 24-weeken beperking om te werken verviel.

Zo blijkt de arbeidsparticipatie van asielzoekers toe te nemen, maar nog niet tot op het niveau waarop bijvoorbeeld Oekraïense ontheemden aan het werk zijn. Vanwege het ontbreken van coherent beleid, hebben asielzoekers ongelijke kansen op begeleiding en werk ten opzichte van andere groepen maar ook ten opzichte van elkaar.

Bijna 23.000 asielaanvragers uit 2023 zouden betaald kunnen werken. Zij zouden met de huidige wachttijden in de asielprocedure, tussen de 6 en 15 maanden lang kunnen werken. Vanwege beperkingen in de toegang tot de arbeidsmarkt bestaat deze periode voor de meesten echter uit wachten op een beslissing over hun asielaanvraag. Administratieve eisen en wachttijden rondom aanvragen voor werk gerelateerde documenten vormen belemmering voor arbeidsparticipatie.

Nog afgezien van (veel langere) wachttijden rondom de asielaanvraag zelf, en het vaak tussentijds moeten verhuizen naar andere opvanglocatie. Als asielzoekers werken, is dat parttime, laaggeschoold werk waarvoor geen/weinig ervaring nodig is. Het werk sluit vaak nog niet aan bij hun werkervaring, opleiding en affiniteit.

Kortom, een belangrijke conclusie is dat asielzoekers naar werk begeleiden kansen biedt, ook voor de sectoren waar sprake is van tekorten op de arbeidsmarkt. Belangrijk is dan wel dat verschillende partijen hier een rol in pakken: gemeenten, regionale samenwerkingsverbanden van werkgevers en begeleidende partijen zoals het COA.

Wethouder Çelik, voorzitter van de themagroep Vergunninghouders en Asiel en wethouder Tilburg onderstreept deze conclusie: "Het ondersteunen van asielzoekers richting werk is niet alleen voor asielzoekers zelf prettig en helpend, maar biedt ook een kans voor verschillende sectoren waar sprake is van grote tekorten. Ik roep het Rijk en werkgevers op om het benutten van dit arbeidspotentieel te vergemakkelijken en werkgevers en gemeenten te ondersteunen om hier werk van te maken."

Uit het onderzoek komt naar voren dat het Rijk een belangrijke partij is om voorwaarden te scheppen, zodat regionale en lokale samenwerkingsafspraken kunnen worden gemaakt. Denk aan een verkorting verplichte wachttijd voor aanvragen van een tewerkstellingsvergunning, het versnellen van de doorlooptijd voor het verkrijgen van werkgerelateerde documenten en het uitwerken van rollen, verantwoordelijkheden en financieringsafspraken door de landelijke regietafel.

G40-gemeenten vinden het hoopvol om in het regeerprogramma van het kabinet Schoof terug te lezen dat ze werk willen maken van het stimuleren van asielzoekers richting arbeid en belemmeringen hiervoor weg willen nemen. Dit biedt gezamenlijke kansen waar de G40-gemeenten graag werk van maken.

[Naar het rapport en de samenvatting van het rapport Wachten of Werken?](#)

Noot voor de redactie / niet voor publicatie

Voor een bestuurlijke toelichting op het rapport kunnen journalisten contact opnemen met de woordvoerder van wethouder Çelik, gemeente Tilburg: Tom Daelman.

E tom.daelman@tilburg.nl

M 06 11 56 26 99

Meer informatie over het uitgevoerde onderzoek is te krijgen via Suzanne Smeets, opgavemanager sociale inclusie en leefbaarheid bij Platform31.

E susanne.smeets@platform31.nl

T 070 302 84 84 (algemeen)

M 06 13 61 77 67

Postbus 30833, 2500 GV Den Haag

www.platform31.nl

+31 70 302 84 84